

PAPER-III
MANIPURI

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) _____

(Name) _____

2. (Signature) _____

(Name) _____

D 3 5 1 0

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(In figures as per admission card)

Roll No. _____

(In words)

Time : 2 1/2 hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 32

Number of Questions in this Booklet : 19

Instructions for the Candidates

1. Write your roll number in the space provided on the top of this page.
2. Answer to short answer/essay type questions are to be given in the space provided below each question or after the questions in the Test Booklet itself.

No Additional Sheets are to be used.

3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :

(i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.

(ii) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.**

4. Read instructions given inside carefully.
5. One page is attached for Rough Work at the end of the booklet before the Evaluation Sheet.
6. If you write your name or put any mark on any part of the Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. You have to return the test booklet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall.
8. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
9. **Use of any calculator or log table etc., is prohibited.**

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. पहले पृष्ठ के ऊपर नियत स्थान पर अपना रोल नम्बर लिखिए ।
2. लघु प्रश्न तथा निबंध प्रकार के प्रश्नों के उत्तर, प्रत्येक प्रश्न के नीचे या प्रश्नों के बाद में दिये हुए रिक्त स्थान पर ही लिखिये ।
इसके लिए कोई अतिरिक्त कागज का उपयोग नहीं करना है ।
3. परीक्षा प्रारम्भ होने पर, प्रश्न-पुस्तिका आपको दे दी जायेगी । पहले पाँच मिनट आपको प्रश्न-पुस्तिका खोलने तथा उसकी निम्नलिखित जाँच के लिए दिये जायेंगे, जिसकी जाँच आपको अवश्य करनी है :
 - (i) प्रश्न-पुस्तिका खोलने के लिए उसके कवर पेज पर लगी कागज की सील को फाड़ लें । खुली हुई या बिना स्टीकर-सील की पुस्तिका स्वीकार न करें ।
 - (ii) कवर पृष्ठ पर छपे निर्देशानुसार प्रश्न-पुस्तिका के पृष्ठ तथा प्रश्नों की संख्या को अच्छी तरह चैक कर लें कि ये पूरे हैं । दोषपूर्ण पुस्तिका जिनमें पृष्ठ/प्रश्न कम हों या दुबारा आ गये हों या सीरियल में न हों अर्थात् किसी भी प्रकार की त्रुटिपूर्ण पुस्तिका स्वीकार न करें तथा उसी समय उसे लौटाकर उसके स्थान पर दूसरी सही प्रश्न-पुस्तिका ले लें । इसके लिए आपको पाँच मिनट दिये जायेंगे । उसके बाद न तो आपकी प्रश्न-पुस्तिका वापस ली जायेगी और न ही आपको अतिरिक्त समय दिया जायेगा ।
4. अन्दर दिये गये निर्देशों को ध्यानपूर्वक पढ़ें ।
5. उत्तर-पुस्तिका के अन्त में कच्चा काम (Rough Work) करने के लिए मूल्यांकन शीट से पहले एक पृष्ठ दिया हुआ है ।
6. यदि आप उत्तर-पुस्तिका पर अपना नाम या ऐसा कोई भी निशान जिससे आपकी पहचान हो सके, किसी भी भाग पर दर्शाते या अंकित करते हैं तो परीक्षा के लिये अयोग्य घोषित कर दिये जायेंगे ।
7. आपको परीक्षा समाप्त होने पर उत्तर-पुस्तिका निरीक्षक महोदय को लौटाना आवश्यक है और इसे परीक्षा समाप्ति के बाद अपने साथ परीक्षा भवन से बाहर न लेकर जायें ।
8. केवल नीले/काले बाल प्वाइंट पेन का ही इस्तेमाल करें ।
9. किसी भी प्रकार का संगणक (कैलकुलेटर) या लाग टेबल आदि का प्रयोग वर्जित है ।

MANIPURI

মণিপুরী

PAPER-III

পেপৰ-III

Note : This paper is of **two hundred (200)** marks containing **four (4)** sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

পেপৰ অসি মাৰ্ক **চনী (200)** গীনি অমসুং তাংকক **মৰি (4)** থোৱা খায়দোকই । কেন্দিদেংশিংনা মসিগী মনুংদা পীৰিবা অকুপ্পা ৱাৰোলশিংগী মতুংইন্না তাংককশিং অসিদা যাওৰিবা ৱাহংশিং খুমগদবনি ।

SECTION – I

তাংকক – I

Note : This section consists of **two** essay type questions of **twenty (20)** marks each, to be answered in about **five hundred (500)** words each. **(2 × 20 = 40 marks)**

তাংকক অসিদা মাৰ্ক **কুন (20)** পীবা রচনা মত্তংগী রাহং অনী যাওই অমসুং রাহং খুদিংমক রাইে
চামঙা (500) মুক্কী মনুংদা খুমগদবনি । **(2 × 20 = 40)**

1. কুনশুবা চহীচাদা তোঙান তোঙানবা ভারতকী লোনশিংদগী মণিপূরীদা হন্দোকপগী চথরক্লিবা খোঙচংকী মরমদা রােং অমা ইরকউ ?

নংত্রগা

মণিপূরী লোন করস্বা লোন কাঙলুপকী মনুংচনবগে ? কাঙলুপ অদুদা চনবগী মরমশিং অদু করি করিনো অমসুং লোন অসিনা কাঙলুপ অদুগী মনুংদা কল্লিবা মফমগী মরমদা ইরকউ ।

নংত্রগা

এস.টি. কোলরিজগী মতুংইন্না কলা হায়বসি করিনো অমদি মহাক্লা কবিতাবু করন্না মশক তাক্সস্বগে ইরকউ ?

2. মণিপুরী সাহিত্যদা গ্ৰীক লিট্ৰেচৰগী কৰম কৰস্বা লাইৰিকশিং হন্দোক্ৰস্বগে ? লাইৰিকশিং অদুদগী অনীখক খল্লগা নৈনৰকউ ।

নংত্ৰগা

ঐতিহাসিক কাব্য ইবগী মৰুওইবা পান্দম কৰিনো ? ময়ায়চনবা মণিপুরী সাহিত্যদা থোরকথিবা মশৰুইবা ঐতিহাসিক কাব্য অমগী মৰমদা ইয়ু ।

নংত্ৰগা

ভৰতকী রসসূত্র হায়রগা খঙনবা রস নিষপত্তিগী মতাংদা লৈরিবা বাদশিংদুগী মনুংদগী অনীখক খল্লগা নৈনৰকউ ।

SECTION – III

তাংকক – III

Note : This section contains **nine (9)** questions of **ten (10)** marks, each to be answered in about **fifty (50)** words. **(9 × 10 = 90 marks)**

তাংকক অসিদ্ধা মাৰ্ক **তৰা (10)** পীৰা ৰাহং **মাপল (9)** যাওই অমসুং ৰাহং খুদিংমক ৰাহে **য়াইখৈ (50)**
মুক্তা খুমগদবনি ।

6. ‘হিজন হিৰাউ’দা ৰাক্সনা মহৌশাগী শক্তম কৰন্না য়েকপগে ?

7. সাহিত্যগী ইতিহাসকী তাংকক খায়বগী পান্দম্ করিনো ? সাহিত্যগী তাংকক খায়বদা সমাজগী ইতিহাসকা কয়া যান্না মরী লৈনবগে ?

8. পাউরৌ অমসুং পাউখোং অনীগী খেলবশিংদু খুদম পীদুনা তাকউ ।

9. লাইব্রেরী নোংদমখোলদগী মীওইবগী পুন্সিনা নান্হোকপা ওম্বা হায়বদু নিংথৌ ইদিপসকী রারীনা করন্না উংপগে ?

10. ফ্ৰেজ কদায়বু কোঁবগে ? ফ্ৰেজ মখলশিং অদু খূদম পীদুনা তাকউ ।

11. খোঙ কাঙজৈগী মশান অসিগী মরমদা ইয়ু ।

12. অলংকারনা কাব্যগী খুইদগী মরুওইবা মচলনি লৌরিবা নৈন-মীত্তইশিংগী মীংয়েংশিং অদু ইরকউ ।

13. ময়ায়চনবা মণিপূরী সাহিত্যগী ঙং-তপ্পা, লাইনীং পঁরৈচেৎপগী শঙ্কম (চরিত্র) উৎপা লাইরিক অমগী মরমদা ইরকউ ।

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
14. টি.এস. এলিয়টকী মতুংইমা কবিগী মশাগী খ্যুশেমগী মশক্ অদু ত্রেদিসনগী মনুংদা করন্না উংপগে হায়বদু ইরকউ ।
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

SECTION – IV

তাংকক – IV

Note : This section contains **five (5)** questions of **five (5)** marks each based on the following passage. Each question should be answered in about **thirty (30)** words.

(5 × 5 = 25 marks)

তাংকক অসি মখাদা পীরিবা পেরেগাফ য়েংলগা শেস্তা রাহং **মঙা (5)** যাওই । রাহং খুদিংমক মার্ক **মঙা (5)** গীনি অমসুং রাইহে **কুস্তা (30)** মুক্কী মনুংদা শোয়দনা খুমগদবনি । (5 × 5 = 25)

ঐগী হরৈবাক ইজাতিগীদমক্ মী অতৈগী মরৈবাক মজাতিবু নুংশিবা পূন্মক থাদোকহনীংঙি । মদুদি য়াবা হৌনদবনিনা, মরৈবাক মজাতি নুংশিবা হায়বসি মী পূন্মক্কী মপোকঙৈদগী যাওরকপা ওইবনা লান হায়বসি থোকইবসিনি । অদুনা পেট্রিওটিজম হায়বসি মশানদি ফওবা নন্দবসু তারু-তারু-রিবা পুকচেল অদুগী মতুংইনা অফ-ফত্তবা ওই / জাতি খুদিংমক্ লান অসি তোকহনগে হায়রবদি ভাব অনীসিবু পুকচেন পাক্কা মীগী য়েংনা লৌরগদতা খর মথৈ য়াগনি । মীত্তইবগী মশানা থাদোকপা য়াদনা যাওজরবা মরৈবাক মজাতি নুংশিবা অসিবু, মসিনসু মীওইবা পূন্মকপু নুংশিবগী হৌফম্ ওইরিবা অসিবু অপাকপা মীগী য়েংবা লম্দা পুশিল্লবদদা পূন্মক্কী অফবা ওইগনি, লান্ তোকহনবগী মরু ওইবা উপায় অমসু মশানা অদুম ওইজরগনি ।

মসিদা লান হায়দুনা শীজিন্নরিবা লান্ অসি খুৎথোক্কা অমগা অমগা তাথিবা হাংনবা, লান্ অদুগী রানি । মসি নওবা অতৈ খংনবা লান কৌবা য়াবসু লৈরি । অচৌবা মোং অমগীদমক খংনবা, মীত্তইববু মপুকচেল ফবা ওইহন্নবা হোংনবা, মীত্তইবগী অরাবা ময়াম কোক্কা হোংনবা, কাঙবু অমনা কাঙবু অমবু, মী অমনা মী অমবু, মী অমনা কাঙবু অমবু মাগী মাগী মোত্তা ওন্নবা হোংনবা ময়াম অসিসু লানগী মনুং চনবা য়াই । মীত্তইবনা মবুদ্ধি মরৌশিং শীজিন্নদুনা চাওখংপা অচুস্তা নুংঙাইবা থিরিবা মীওইবনা মত্তং অমা নংত্রগা অমদা লান হায়বসি তৌদবদি ওস্তেমাই, য়ারোই । অদুগুস্তা লান্ অদুদি ফওবা লান্ নত্তে, মীত্তইববু চাওখংহন্বদা থাদোকপা য়াদনা চঙলবা লান্ ওজনি, তোকহনগদবা লানদি মীত্তইবনা খুথোক্কা কল্লক য়েংথিবগা লোয়ননা নুংশিবা খঙদনা হাংনবা লান্ অদুনি । অসিগুস্তা লান্ মীত্তইববু মীগী থাজ্গী চিংখদুনা থাইসেংশেংনা শা ওইহল্লি । মীনা মী ওইগে হায়রবদী মসিগী লান্ অসি তোকহনবা হোংনরগা ওইগনি ।

15. লান থোক্কাবগী মরুওইবা মরম করিনো ?

16. করম্মা লান্ তোকহনবা ঙ্গমগদগে ?

17. লানগী মনুং চল্লিবসি করি করিনো ?

18. সামাজিক পুন্সিদা লান হায়বসি চঙদবা যাদে হায়রিবা করিগিনো ?

19. মীনা মী ওইগে হায়রবদি করি তৌবা তাবগে ?

Space For Rough Work

FOR OFFICE USE ONLY	
Marks Obtained	
Question Number	Marks Obtained
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	

Total Marks Obtained (in words)

(in figures)

Signature & Name of the Coordinator

(Evaluation)

Date